

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
September 15, 1994

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGSEJIS - SEPTEMBER 15, 1994

Nr. 179

Baltijos šalių klausimai bus svarstomi Jungtinėse Tautose

New Yorkas, rugsėjo 13 d. — Visą rugsėjo 5-9 savaitę vyko Baltijos šalių misijų prieš Jungtinių Tautų pasitarimai, siekiant suderinti rezoliucijos projekto tekstą dėl Rusijos karinių pajėgų atitraukimo iš Baltijos valstybių. Jį ketinama svarstyti artėjančioje 49-oje Generalinės Asamblėjos sesijoje. Suderintas tekstas persiųstas į Lietuvos Užsienio reikalų ministeriją. Darbinėje grupėje Lietuvos misiją atstovavo Misijos patarėjas Darius Sužiedėlis.

Taip pat vyko darbinio lygio Baltijos šalių misijų patarėjų pasitarimai dėl galimo žmogaus teisių padėties Estijoje ir Latvijoje klausimo sarstymo Jungtinėse Tautose. Žmogaus teisių darbinėje grupėje Lietuvos misiją atstovauja Misijos patarėja Gintė Damušytė.

Rugsėjo 7 d. Lietuvos Misijoje prie Jungtinių Tautų susitiko trys Baltijos valstybių ambasadoriai Jungtinėms Tautoms. Susitikimas skirtas tarpusavio susipažinimui, kadangi Lietuvos ir Estijos ambasadoriai — Oskaras Jusys ir Trivimi Velliste — yra naujai paskirti. Susitikimo metu jie taip derino Baltijos misijų pozicijas, ruošiantis sekančią dieną įvyksiančiam posėdžiui su Europos Sąjungos šalių ambasadoriais. (Apie šį

posėdį rašėme rugsėjo 9-osios „Drauge“ — Red.)

Rugsėjo 8 d. Lietuvos ambasadorius Oskaras Jusys susitiko su JT Politikos departamento Europos skyriaus direktorium D. Boothby. Ambasadorius su pažindino Boothby su Lietuvos politiniais, ekonominiais ir saugumo prioritetais. Taip pat buvo aptartas Generalinio sekretoriaus pranešimas apie kariuomenės išvedimo rezoliucijos įgyvendinimą. Pasitarime dalyvavo Misijos patarėja Gintė Damušytė ir JT Politikos departamento patarėjas A. Matsouka.

Tą pačią dieną ambasadorius Jusys ir Misijos patarėja Gintė Damušytė atstovavo Lietuvą Tarptautinio civilinio ir politinio pakto prisijungusių valstybių keturioliktajame posėdyje, kurio metu buvo renkami devyni nariai į pakto organą — Žmogaus teisių komitetą. Iš 30 kandidatų buvo išrinkti Čilės, Egipto, Ekvadoro, Indijos, Izraelio, Japonijos, JAV, Prancūzijos ir Vokietijos ekspertai.

Rugsėjo 9 d. amb. Jusys lankėsi pas JT Protokolo šefę Ferraro-Waldner, kur tarėsi dėl savo kredencialų į pakto JT generalinio sekretoriui Boutros-Ghali. Sutarta, kad kredencialus įteiks rugsėjo 23 dieną. Ambasadorių ir pasitarimą lydėjo Misijos patarėjas Darius Sužiedėlis.

Centro Sąjunga ragina kurti hipotekos įstaigas

Vilnius, rugsėjo 13 d. (Elta) — „Demokratiniai pertvarkymai Lietuvoje prasidėjo nuo privačios nuosavybės atkūrimo“, teigiamas antradienį Seimo rūmuose surengtos spaudos konferencijos metu išplatintame Lietuvos Centro Sąjungos pareiškime „Dėl priemonių, galinčių apginti Lietuvos žmones nuo aferistų“.

Pareiškimo autoriai mano, kad pagrindinis žingsnis atku-

riant nuosavybės teisių apsaugos sistemą Lietuvoje yra hipotekos (morgičių) įstaigų sukūrimas. Tai numato ir Lietuvos įstatymai. Be šių įstaigų, kurių kūrimą vyriausybė sustabdė, negali pradėti veikti 1992 m. priimtas Hipotekos įstatymas, reglamentuojantis kreditorių teisių gynimo tvarką, teigiama pareiškime.

Hipotekos įstaigų dėka Lietuvos piliečiai patikimai apsaugomi nuo ekonominių aferistų veiklos perkant, nuomojant, įkeičiant turtą bei teikiant kreditus. Jie taip pat gali gauti kreditus gyvenamosioms patalpoms statyti, žemės ūkiui ar verslui plėtoti mažesniems nei šiuo metu palūkanomis.

Gynybos ministrai susitarė bendradarbiauti

Vilnius, rugsėjo 12 d. (Elta) — Lietuvos ambasada Danijoje pranešė, kad sekmadienį Kopenhagoje įvyko Šiaurės šalių, Didžiosios Britanijos ir Baltijos valstybių gynybos ministrų susitikimas. Jame pasirašytas „Memorandumas dėl paramos kuriant Baltijos taikos palaikymo batalioną“. Danija, Švedija, Norvegija, Suomija ir Didžioji Britanija įsipareigojo teikti įvairią paramą kuriant šį junginį.

Dokumente numatyta konkreiti tarptautinės pagalbos Baltijos batalionui programa. Didžioji Britanija apmokys karius anglų kalbos bei organizuos bendrąjį parengimą. Šiaurės šalys perteiks taikos palaikymo misijų patirtį.

Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius pažymėjo, kad memorandumu numatyta praktinė Vakarų pagalba padės Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms integruojantis į Europos saugumo struktūras. Kaip sėkmingas bendradarbiavimo pavyzdys susitikime buvo paminėtas Lietuvos būrio dalyvavimas Lietuvos palaikymo misijoje Kroatijoje.

Isteigta kompiuterių firmų organizacija

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (Elta) — Bendras tikslas suvienyti konkuruojančias Lietuvos firmas. Lietuvoje įsteigta kompiuterių, telekomunikacijų ir raštinės įrangos firmų asociacija „Info Balt“.

Šios organizacijos, kuri šiuo metu jungia 39 Lietuvos firmas, prezidentu išrinktas bendrovės „Info Tec“ direktorius Kęstutis Naujokaitis. Rugpjūčio pabaigoje asociacijos nariai parengė ir patvirtino jos įstatus. Naujosios organizacijos tikslas — jungti ir koordinuoti firmų veiklą, spręsti bendras problemas, teikti pasiūlymus valdžios ir valdymo struktūroms. „Lietuvos kompiuterių, telekomunikacijų ir raštinės įrangos firmų asociacija įkurta spontaniškai, nors prielaidos jai susikurti buvo jau ir anksčiau“, pasakė asociacijos valdybos narys, firmos „Inta“ generalinis direktorius Vytautas Vitkauskas.

Antradienį JAV prezidentas Bill Clinton pasirašė įstatymą, kuriuo skiriama 30 bilijonų dolerių kovai su nusikaltimais Amerikoje. Pasirašęs įstatymą prezidentas priminė, kad nusikaltimams mažinti skiriami pinigai ir programos nebus veiksmingi, jei patys žmonės nesiims asmeniškos atsakomybės už save, savo šeimas ir savo kaimynystes. Įstatymu iš viso uždraudžiami daugelio rūšių automatai, daug daugiau nusikaltimų tampa baudžiami mirties bausme, bilijonai dolerių skiriami kalėjimų statymui ir daugiau policijos samdyti.

Maisto prekių įvežimo tvarka vėl galvosūkis

Vilnius rugpjūčio 31 d. (LA) — Vis garsiau kritikuojama dar pernai viduvasarįje nustatyta maisto prekių bei maisto žaliavų įvežimo į Lietuvos Respubliką tvarka — per tuos metus pasirašyta nemažai naujų sutarčių, pakito ir reikalavimai.

Kaip rašo Aurelija Liauškinė „Lietuvos aido“, prieš keletą mėnesių Ekonomikos ministerijos specialistai buvo parengę tam tikrų siūlymų ir pateikę svarstyti atitinkamoms valstybinėms institucijoms. O Sveikatos apsaugos ministerija parengė net savo atskirą projektą.

Ekonomikos ministerijos Makroekonominio reguliavimo ir balanso departamento direktorius Gediminas Miškinis papasakojo, kad rugpjūčio 30 d. ministerijoje svarstant šį klausimą prieita prie išvados, kad dar yra nemaža klauktukų. Vienas iš jų tas, kad aiškiai nenustatyta, ką turi kontroliuoti muitinė, ką kokybės, o ką higienos inspekcijos arba veterinarijos tarnyba.

Pagrindinis svarstymo projekto trūkumas — jame vis dar reikalaujama leidimo tiek importuojant, tiek ir realizuojant tas prekes. O Miškinis mano, kad įveigu kas nors turi leidi

kokias nors prekes importuoti, tai tas dokumentas turi būti vienintelis. Šis specialistas taip pat manąs, kad eksportuojant prekes turi kilti mažiausiai rūpestių.

Beje, rugpjūčio 31 d. Vyriausybės posėdyje šį svarstytį pateiktų 28 klausimų, pats pirmas yra kaip tik apie šiuos reikalus. Sveikatos apsaugos ministerijos Valstybinės higienos inspekcijos ir Valstybinės kokybės inspekcijos prie Ekonomikos ministerijos informuos vyriausybę apie importuojamų maisto produktų kokybės kontrolės rezultatus. Tikimasi, kad Sveikatos apsaugos ministerija pateiks pasiūlymus. Žinoma, būtų labai gerai, jei valdininkai siūlytų ne tik tvarką keisti, bet ir pasakytų, kaip tą reikėtų padaryti.

Gediminas Miškinis, paklaustas, ar nenumatoma keisti nesenai priimtų žemės ūkio produktų importo tarifų, atsakė, kad Ekonomikos ir Žemės ūkio ministerijoms yra pavesta pakeiči ti šiuos tarifus. Tačiau kol kas pasiūlymų nepateikė Žemės ūkio ministerija, kuri, Miškinio žodžiais tarant, buvo tokių aukštų importo tarifų iniciatorė.

Lietuvoje pradėjo steigti kredito unijas

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (LA) — Prieš metus į Lietuvą buvo atvykusi Kanados Desjardins kredito unijų federacijos tarptautinių projektų skyriaus (S.D.I.D.) specialistų grupė, kuri ištyrė padėtį Lietuvoje ir parengė išsamią studiją ir tokių

kas. Pasak jo, vienu iš impulsų tapo nepasitenkinimas kasmetinės specializuotos parodos „Baltic Info“ rengėjų veikla. Vytauto Vitkausko nuomone, minėtas parodos organizavusi vokiečių firma „Fairtrade“ neatsižvelgė į pasikeitusią Lietuvos ekonomikos padėtį, nesutiko peržiūrėti savo labai didelių įkainių. Tai paskatino susivienyti ir pradėti kartu bendras problemas spręsti vienoje rinkoje konkuruojančias Lietuvos kompanijas.

unijų steigimo planą Lietuvoje. O Lietuvos banko juristų, ekonomistų ir finansininkų grupė parengė Kredito unijų įstatymo projektą, kuris Seimui svarstyti bus pateiktas šių metų rudenį, rašo Ingrida Vegelytė „Lietuvos aido“.

Rugpjūčio mėnesį pradėta įgyvendinti projekta. Iš pradžių trejus metus ji finansuos Atviros Lietuvos Fondas (360,000 JAV dolerių), Kanados Lietuvių Kredito unijos (66,000 JAV dolerių), Lietuvos partneriai (28,000 JAV dolerių), S.D.I.D. (34,000 JAV dolerių) bei Kanados vyriausybė (450,000 JAV dolerių). Beje, pastaroji finansuoja kredito unijų steigimą su sąlyga, kad jame dalyvaus ir Lietuvos moterys.

Per trejus metus Kauno regione numatyta įkurti 15 kredito unijų. Pradėtiniam pro-

Prezidento užuojauta Girmiaus artimiesiems

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — „Lietuva, mūsų sesės ir broliai išėmė patyrę skaudžią netektį — mirė žymus filosofas Juozas Girmius. Visas šio tauraus žmogaus gyvenimas — tai originalios filosofijos žvilgsnis į žemiškosios būties prasmę, moralės, etikos problemas, reikšmingi estetinės mokslo tyrimai, tai meilė Tėvynei ir gilus pasišventimas savajai tautai, jos dvasiai ir siekiams“, sakoma Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko telegramoje. Jis reikiąia nuosirdžią užuojautą Juozo Girmiaus šeimai ir artimiesiems.

Vėl nutrūko Latvijos ir Rusijos derybos

Ryga, rugsėjo 6 d. (RFE/RL) — Latvijos ir Rusijos atstovų susitikimas dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Latvijos, kuris turėjo įvykti rugsėjo 5 d., Maskvos prašymu buvo atidėtas iki rugsėjo vidurio.

Tą pačią dieną Rusijos delegacijos vadovas Sergej Zotov paneigė Latvijos priekaištus, kad Rusija nevykdanti visų savo įsipareigojimų ryšium su kariuomenės išvedimu. Jis taip pat pareikalavo, kad daugiau kaip 1,000 Rusijos karininkų, kurie po 1992 m. sausio 28 d. buvo paleisti iš tarnybos ir pasiliko gyventi Latvijoje su savo šeimomis, turi būti įrašomi į atskirą registrą ir gauti teisę nuolat pasilikti Latvijoje. Latvija nori, kad šie būtų Rusijos kariai su savo šeimomis sugrįžtų į Rusiją.

jektui įgyvendinti S.D.I.D. paskyrė Regina Piečaitienę — Kanados lietuvių buvusią Montrealio lietuvių kredito unijos „Litas“ direktorę. Ji atvyko kartu su vyru bei sūnumi. Beje, Kanadoje yra keturios stiprios lietuviškos kredito unijos, kurių aktyvas sudaro porą šimtų milijonų dolerių ir tarp Kanados lietuvių yra labai populiarios.

Desjardins kredito unijų ir santaupų kooperatyvų judėjimas prasidėjo 1900 m. Kanados Quebec provincijoje, o vėliau išplito kitose trijose provincijose. Jis jungia 5 milijonus

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAXSAS (312) 585-8284

Kalbėjo apie Prevencinio sulaikymo įstatymo neigiamus padarinius

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — Trečiadienį Seimo rūmuose surengtoje spaudos konferencijoje apie advokatų požiūrį į nusikalstamumo ir tiesėtvarkos problemas kalbėjo Seimo narė, buvusi advokatė Zita Šličytė ir Nepriklausomybės akto signataras, advokatas-praktikas Narcizas Rasimavičius.

Spaudos konferencijos dalyviai daugiausia kalbėjo apie Prevencinio sulaikymo įstatymą. Pasak Zitos Šličytės, atėjo laikas išanalizuoti ne tik tai, ką teigiamo davė šis įstatymas, bet ir kokių neigiamų padarinių jis sukėlė. „Kartais vaistai tampa baisesni už patią ligą“, teigė ji. Zitos Šličytės nuomone, kriminogeninė padėtis vertia imtis griežtų priemonių, tačiau įtariamiesiems turi būti suteiktos galimybės ir apsiginti, o to negarantuoja Prevencinio sulaikymo įstatymas.

Narcizas Rasimavičius tvirtino, jog šis įstatymas „nedavė rezultatų ne todėl, kad nereikia sulaikyti nusikaltėlių, o todėl, kad sudarė sąlygas vienai kon-

kuruojančiai nusikaltėlių gruputei, papirkus pareigūnus, kovoti prieš kitą nusikaltėlių gruputę“. Jis taip pat tvirtino: „pagrindinė Prevencinio sulaikymo įstatymo yda yra ta, kad jie pakirto pasitikėjimą teisėtvarkos organais, nes buvo pa-neigta kitos pusės teisė į gynybą“.

Abu spaudos konferencijoje dalyvavę teisininkai kritikavo tvarką, kai sulaikytieji pagal minėtą įstatymą gali susitikti su advokatais tik filmuojančių policijos bei prokuratūros pareigūnų akivaizdoje. Jie teigė, jog šiomis situacijomis „apie jokią pagalbą piliečiui kalbėti negalima“.

Zita Šličytė ir Narcizas Rasimavičius taip pat prieštaraavo tam, kad būtų įslaptinami liudininkų parodymai. Pasak jų, nesupajinę su liudininkų parodymais, advokatai negalės ginti savo klientų. Narcizo Rasimavičiaus nuomone, įslaptinus liudininkų parodymus, sudarą sąlygas atsirasti neegzistuojantiems „liudininkams“.

LDDP pyksta ant dešiniųjų laikraščių

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — Trečiadienį Seimo rūmuose surengtoje LDDP frakcijos spaudos konferencijoje Seimo nariai Bronislovas Genzelis ir Vladas Būtenas kalbėjo apie visuomenės informavimo priemonių objektyvumo problemas. Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavo Spaudos kontrolės valdybos viršininkas Švedrys Vi-partas.

Kalbėdamas apie spaudą ir platinamą politinių partijų pareiškimus, Bronislovas Genzelis tvirtino, jog kai kam „Lietuvoje nuolat rūpi sukelti chaosą“. Pateikdamas pavyzdžių, Seimo narys minėjo „Lietuvos aido“ išspausdintą straipsnį „Ant Belfasto slenkčio“, kuriame, Bronislovo Genzelio žodžiais, „Lietuvai brukamas Gruzijos ir Belfasto variantas“.

„Kalbėtojas taip pat citavo „Vorutos“ laikraštyje išspausdintą Nepriklausomybės partijos pareiškimą, kuriame, pasak jo, „kviečiama nuversti valdžią“. Bronislovo Genzelio nuomone, minėtomis publikacijomis turėtų susidomėti prokuratūra. Antra vertus, pastebėjo Seimo narys, „neįmanoma su-kurti „sąžinės įstatymo“, todėl reikia kalbėti „apie piliečių moralinę atsakomybę už mūsų tautos likimą“.

Seimo narys, žurnalistas Vladas Būtenas spaudos konferencijoje informavo, kad tuomet, kai bus svarstomas naujai parengtas Visuomenės informavimo priemonių įstatymas, LDDP frakcija siūlys priimti ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją apie žurnalistų etiką.

Spaudos kontrolės valdybos viršininkas Švedrys Vipartas spaudos konferencijoje, be kita ko, atmetė „Panoramos“ televizijos laidoje išsakytus priekaištus, jog valdyba turėtų uždrausti „palydovų“ (prostitucijos) firmų reklamą spaudoje.

narių-savininkų, kurie sukūrė daugiau kaip 1,472 kooperatyvus, o jo aktyviai viršija 75 bilijonus Kanados dolerių.

Pasak jo, to įstatymiškai padaryti negalima. Spaudos kontrolės valdybos viršininkui kitoje Seimo rūmuose vykusioje spaudos konferencijoje oponavo teisininkas Narcizas Rasimavičius. Jis teigė, jog Lietuvos įstatymai numato baudžiamąją atsakomybę už savadavimą, o spausdinančius sekso paslaugų firmų skelbimus galima nubauti už tarpininkavimą savadautojams.

Vilniaus universitetas minės 415 metus

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — Vilniaus universitete trečiadienį prasidėjo renginių ciklas, skirtas šios seniausios šalies aukštosios mokyklos 415-osioms įkūrimo metinėms.

Istorijos fakultete mokslinėje konferencijoje studentai tris dienas skaitys pranešimus apie žymius žmones, daug nuveikusius Vilniaus universiteto labui.

Rugsėjo 15 d. universiteto Šv. Jonų bažnyčioje bus laikomos Šv. Mišios už mirusius šio universiteto dėstytojus, šventinama universiteto vėliava. Ketvirtadienį vakare taip pat vyks garbės daktarų inauguracijos iškilmės ir koncertas.

Rugsėjo 16-osios, penktadienio, vakarą į universiteto Didįjį kiemą pakvies studentų festivalis.

Paskutinę iškilmių dieną, rugsėjo 17-ąją, rengiama konferencija, skirta karaliaus Stepono Batoro 460-osioms gimimo metinėms. Senajame universitete bus atidengta paminklinė plokštė šiam universitetui įkūrėjui.

KALENDORIUS

Rugsėjo 15 d.: Šv. Mergelė Marija Sopulingoji; Nikomėdas, Eugenija, Rolandas, Viskantas. Rugsėjo 16 d.: Šv. Kornelijus, popiežius (nukankintas 253 m.) ir Šv. Kiprijonas, vyskupas (nukankintas 258 m.); Eufemija, Ludmila. Rašytoja Sofija Psi-biliauskienė — Lazdynų Pelėda gimė 1867 metais.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

SUSIPAŽINIMAS SU
KANDIDATAIS

Amerikos Lietuvių Respublikonų Michigano skyriaus susirinkimas sekmadienį, rugsėjo 25 d., 12 val. vyks Dievo Apvaizdos Lietuvių Kultūros centro mokyklos kambaryje. Susirinkime bus progą susipažinti su respublikonų kandidatais, dalyvaujančiais š.m. lapkričio 8 d. vykstančiose Michigano valstijos rinkimuose. Visi nariai ir susidomėjęs yra kviečiami susipažinti su kandidatais dalyvauti.

VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS
DETROITE

Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti prie Šv. Antano parapijos, globos JAV Vidurio centro Lietuvos Vyčių suvažiavimą, spalio 7-9 vyksiantį Detrote. Spalio 8 d., 12 val. bus pietūs Šv. Antano parapijos klauke. Norintieji pietuose dalyvauti prašomi iki rugsėjo 26 d. užsiregistruoti pas Aldoną Bunikiene, tel. 810-288-3736. Dalyvavimas pietuose — 10 dol. asmeniui. Bilietai prie durų nebus parduodami.

TAUTOS ŠVENTĖ
KULTŪROS CENTRE

LB Detroito apylinkės rengtas Tautos šventės minėjimas buvo pradėtas šv. Mišiomis Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, organizuotai su vėliavomis dalyvaujant jaunimo auklėjimo organizacijoms ir „Žiburio“ liutuanistinei mokyklai. Po Mišių Kultūros centro klasėje vyko minėjimas. Čia trumpa žodžių tarė dr. Saulius Kaminskis. Buvo rodoma Vytauto Petrusavičiaus paruošta vaizduojanti iš Pasaulio lietuvių Dainų ir Šokių šventės Lietuvoje.

A.A. JULIJA DAUKAITĖ

Rugsėjo 8 dieną, po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Holy Sepulchre kapinėse, buvo palaidota a.a. Julija Daukaitė, 96 m. amžiaus. Velionė buvo gimusi 1897 m. gruodžio 10 dieną Panevėžio apskrityje, Lietuvoje. Į Detroitą atvyko 1949 m. Nuo jaunystės priklausė šv. Pranciškaus trečiam ordinui. Mirė rugsėjo 5 dieną Garden City ligoninėje. Nulūdimė paliko sesers dukteris Aldoną Milmantienę ir Onutę Savickienę. Sesers vaikus Gražiną Ankiene, Celestiną Mikšienę, Algį Gricių ir Virginiją Janušienę. Svainį Kazį Gricių bei gimines Lietuvoje. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zaparackienė.

SOLISTAS S. POVILAITIS
LB GEGUŽINĖJE

Sekmadienį, rugsėjo 25 dieną, Dievo Apvaizdos Kultūros centre vyks metinė LB gegužinė, kurioje dalyvaus Lietuvos estradinės muzikos solistas Stasys Povilaitis. Visuomenė kviečiama gegužinėje dalyvauti. Rengėjai — LB Detroito apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Nijolė Zelwender.

JOKUBAIČIŲ ŠEIMOS
ŠVENTĖ

Jadvyga Jokubaitienė savo 85-tą gimtadienį šventė savo sūnaus Algio namuose, Orchard Lake, Michigan. Pokylėje dalyvavo sūnūs Kęstutis ir marta Rozana Jokubaičiai bei kiti artimieji. Jadvyga Jokubaitienė gyvena Palm Beach Shores, Fl.

DAN QUAYLE SPAUDOS
KONFERENCIJOJE

Detroito Ekonomijos klubas rugsėjo 12 d. pradėjo savo 61-ą metinį kalbėtojų ciklą. Apie Amerikos užsienio politiką rugsėjo 12 d. klube kalbėjo buvęs viceprezidentas Dan Quayle. Spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo ir „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės vedėjas, Dan Quayle pareiškė, kad Detroito kalbos tema apie užsienio politiką yra būdas stebėti spaudos ir žmonių nuomonę apie jo galimybes tapti kandidatu JAV prezidento pareigoms. Dalyvavusių spaudos atstovų daugumos ir dviejų tūkstančių klausytojų nuomonė buvo, kad Dan Quayle kandidatuos ir prezidentūrą 1996 metais.

TAUTOS ŠVENTĖ
ŠV. ANTANO PARAPIJOJE

Rugsėjo 8-ji — Tautos šventė Šv. Antano parapijos bažnyčioje buvo švenčiama šv. Mišiomis už gyvus ir mirusius Lietuvos laisvės gynėjus. Mišiose organizuotai dalyvavo jas užprašę šauliai ir ramovėnai. Vėliavas bažnyčion atlydėjo „Švyturio“ jūros šaulių kuopos vadas Bronius Valiukėnas ir vicepirms Juozas Kinčius. Šv. Mišių metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Skaitinius skaitė Stasio Butkaus šaulių kuopos išdininkas Matas Bauksys. Šventės mintimis pamokslą ir istorinę apžvalgą sakė klebonas kun. Alf. Babonas. Aukojimui aukas atnešė „Švyturio“ kp. vadas Bronius Valiukėnas ir vicepirms Juozas Kinčius. Mišios baigtos Lietuvos himnu. Po Mišių arti 75 asmenys susirinko parapijos salėn, kur buvo rodoma vaizduojanti iš Pasaulio Lietuvių Dainų ir Šokių šventės, šią vasarą vykusios Lietuvoje. Minėjimą rengė Šv. Antano parapija.

Regina Juškaitė

NAUJOJI ANGLIJA

LŠ.S.I. TRAKŲ
RINKTINĖS KULTŪRINIS
SAVAITGALIS

Rugsėjo 3-5 d. lietuvių Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, Maine, vyko LŠS Išeivijoje Trakų rinktinės kultūrinis savaitgalis. Suvažiavimų rinktinės šauliai, atvyko iš svečiai: Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje vadas g.š. Juozas Šiaučius, Karaliaus Mindaugo šaulių kuopos vadas g.š. Augustinas Mylė (abu iš Montrealio), Romo Kalantos šaulių kuopos g.š. Vladas ir Aniceta Gedmintai iš Floridos. Atvykstančius šaulius ir svečius pasitikio registracija vykdžiusi LŠS I Trakų rinktinės sekretorė Janina Miliauskienė.

2 val. p.p. šauliai ir svečiai, vadovaujant komendantui Elenai Černienei, Dr. Vinco Kudirkos kuopos vicevadei, su vėliavomis atžygiavo į aikštę. Įvyko trumpas atidarymo apeigų, dalyvaujant rinktinės kapelionui kun. Rafaeliui Šakaliui, OFM. Visus pasveikino rinktinės vadas g.š. Algirdas Zenkus. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Vėliavų puikioje pievoje vyko kištos šaudymo varžybos. Kiekvienas stengėsi surinkti daugiausiai taškų.

Vakaras praleistas prie vėliavų stalo, aidint lietuviškos muzikos garsams. Buvo malonu susitikti su sesėmis ir broliais šauliais, susibūrus viensiems į didesnį būrį. Mūsų gre-

tos palaipsniui retėja. Bet, kaip rinktinės vadas per atidarymą pareiškė, svarbu ne kiekybė, bet kokybė; tad dirbkime kiek pajėgiamė Lietuvai ir padėkime Lietuvos šauliams, nes jų sąlygos gana sunkios ir tenka nugalėti daug kliūčių.

Sekmadienį prieš pamaldas salėje vyko trumpas susirinkimas, kur Kanados Vilniaus šaulių rinktinės ir centro valdybos vardu žodį tarė vadas g.š. Juozas Šiaučius, supažindindamas su Kanados šaulių veikla. Dalinomės mintimis apie šaulišką veiklą ir su ja susijusiais darbais.

12 val. su vėliavomis žygiavome į pamaldas, vadovaujant komendantui Elenai Černienei. Šv. Mišias aukojė ir pamokslą sakė rinktinės kapelionas kun. Rafaelis Šakalis, OFM. Skaitinius skaitė rinktinės sekr. Janina Miliauskienė. Po šv. Mišių — fotografavomės.

Po pietų žiūrėjome vaizduojant iš šią vasarą Lietuvoje vykusios Dainų ir Tautinių šokių šventės.

4 val. p.p. klausėmės rinktinės kapeliono kun. R. Šakalio, OFM, paskaitos: „Kokie pavojai gresia Lietuvai dabar“. Kadangi už keletos dienų švėsime Tautos šventę, tai Jono Vanagačio šaulių kuopos vadas g.š. Stasys Augonis pasidalino mintimis tema: „Vytauto Didžiojo asmenybė ir didelis lenkų paveldumas“.

Vakare lauzė ir programa. Vadovavo komendantui Elena Černienei.

Pradėjome rimta dalimi. Scenoje buvo pastatytos trys žvakutės. Pirmąją, už visus žuvusius, uždegti pakviestas rinktinės kapelionas kun. R. Šakalis, OFM. Antrąją uždegė LŠS I Trakų rinktinės vadas g.š. Algirdas Zenkus už Medininkų pasienio sargybos poste žuvusius karius. Trečią — Romo Kalantos kuopos g.š. Vladas Gedmintas — už mirusius Trakų rinktinės šaulius. Sekė linksesnė dalis, per kurią kiekvienas galėjo pasireikšti savo talentu. Ypatingą visų dėmesį patraukė jaunuolis Jomantas iš Lietuvos, kuris, grožiai skambindamas kanklėmis, dainavo gilią senovės siekusias karžygių dainas ir pagrojo piemenėlio dūdele. Dainavome visi; keletai dainų vadovavo svečiai, Romo Kalantos kuopos g.š., Vladas Gedmintas. Pabaigoje visi sustoję ratu, rankomis susiėmę padainavome „Lietuva brangi“. Ji tikrai mums labai brangi, nes mūsų Tėvynė.

Pirmadienio rytą dalyvavome šv. Mišiose, aukotose rinktinės kapeliono, o po pusryčių susirinkome į salę užbaigti kultūrinį savaitgalį. Rinktinės vadas pasveikino šaudymo varžybų laimėtojus ir iškėlė jiems trofėjus. Pirmą vietą laimėjo Jono Vanagačio kuopos vicevadas Aleksandras Dubauskas. Antrą — rinktinės vadas g.š. Algirdas Zenkus. Trečią rinktinės kapelionas kun. Rafaelis Šakalis, OFM. Ketvirtą — Romo Kalantos kuopos g.š. Vladas Gedmintas iš Floridos. Pirmą kartą komendantu buvo Dr. Vinco Kudirkos kuopos vicevadei Elenai Černienei; ji pasigėrėtinai atliko savo pareigas ir rinktinės vadas iškėlė jai tautinę juostelę. Rinktinės vadas, dėkodamas visiems, linkėjo laimingai sugrįžti į namus.

Turime ne tik padėti broliams, sesėms Lietuvoje jų varguose, bet ir prašykim Aukščiausią, kad nė vienas okupanto ruso kareivis nemindžiotų mūsų Tėvynės Lietuvos žemės, ir jokiais tranzitais per ją nesinaudotų.

J.M.

• Kur lengviausia pašniukštinėti po svetimus laiškus? „Drauge“.

Lietuvos vyčių organizacijos dvasios vadas kun. Juozas Anderlonis Kryžiu kalne prie Lietuvos Vyčių pastatyto kryžiaus.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

VIDURIO CENTRO
RAJONO SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti prie Šv. Antano parapijos Detrote, praneša, kad š.m. spalio 7-9 d. Detrote vyks Vidurio Centro rajono suvažiavimas ir maldinga kelionė. Dalyvaus vyčiai iš Pensylvanijos, Ohio ir Michigan valstijų. Dienotvarkėje numatyta:

spalio 7 d., penktadienį, 7 v.v. susipažinimo vakaras Hampton Inn viesbutyje, Dearborn, MI;

spalio 8 d., šeštadienį, 9 val. r. — 1 val. p.p. Lietuvos Vyčių Vidurio Centro rajono posėdis ir valdybos narių pranešimai, viesbutyje. 2 val. p.p. išvyka į Frankenmuth, MI — šventė „Octoberfest“;

spalio 9 d., sekmadienį, 10:30 v.r. šv. Mišios Šv. Antano bažnyčioje už gyvus ir mirusius vyčius. 12 val. vaisės svetainėje. 1:30 v. p.p. maldinga kelionė — istorinė šv. Onos bažnyčia — seniausią bažnyčią Detrote apylinkėje. Bus specialios apeigų, palaiminimas ir Vidurio Centro rajono visų mirusių vyčių prisiminimas.

Norintieji sekmadienį dalyvauti Lietuvos Vyčių vaisėse Šv. Antano parapijos svetainėje, prašomi iš anksto užsiregistruoti pas Aldoną Bunikius, 3130 Linwood Ave. #5, Royal Oak, MI 48073, tel. 810-288-3736. Dalyvavimas asmeniui 10 dol. Dalyvių skaičius ribotas. Bilietai prie durų nebus parduodami, tad prašoma nedelsiant registruotis.

GINTARO RAJONAS

Elsie Kosmisky pranešė, kad Gintaro rajone veikia 11 kuopų. Perna rudėnini susirinkimas įvyko spalio 10 d. Šv. Mykolo bažnyčioje, Eston, PA. Globojo Lehigh Valley 63 kp. Dalyvavo daug narių. Seime atstovėmis buvo Elenor Vaičaitis — Anthracite 144 kp. ir Dorothy Banos — Pittston 143 kp. Vyko rinkimų rinkimai — perrinkta ta pati valdyba.

Šv. Kazimiero šventė ir rajono susirinkimas įvyko kovo 13 d. Ši renginį globojo Pittston 143 kp. Garbės viešnia buvo Centro v-bos pirm. Pranciška Petkus. Dešimčiai narių buvo suteiktas trečias vyčių laipsnis.

Rajono pirm. Elsie Kosmisky dalyvavo visuose CV posėdžuose. Budama Detrote turėjo progą apsilankyti World Medical Relief, Inc., kur padėjo rūšiuoti Lietuvon siunčiamus vaistus. Dalyvavo Garbės nario dr. Jokūbo Stuko laidotuves. Gintaro raj. kuopos aktyviai

dalyvavo projekte siūsti pinigines aukas, vaistus, medicinos priemones, knygas ir žaislus vaikams Lietuvoje.

VIDURIO AMERIKOS
RAJONAS

Pirm. Algirdas Brazis pranešė, kad vyko keturi šio rajono susirinkimai: 1993 m. rugsėjo 25 d., 1993 m. gruodžio 11 d., 1994 m. kovo 6 d. ir 1994 m. balandžio 18 d.

Lietuvos Vyčių choras ir šokėjai sukūrė puikią vaizduojant „Lietuviškos kaimo vestuvės Rudžių sodyboje“.

Lietuvos Vyčių tautinių šokių šokėjų grupė, vadovaujama Frank Zapolio, pasirodė įvairiuose renginiuose. Daugelis jų dalyvavo Šokių šventėje Lietuvoje. Įvairiose vietovėse vykusiuose renginiuose puikiai pasirodė Vyčių choras, vadovaujamas muz. Fausto Strolis.

Čikagoje vyčiai š.m. vasario mėn. suruošė iškilmingą 34-ji metinį „Lietuvos prisiminimų“ banketą, kuriame buvo pagerbti dviejų Čikagoje veikiančių lietuvių katalikų parapijų klebonai — Šv. M. Marijos Gimimo parapijos kun. Jonas Kuzinskas ir Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos kun. Antanas Puchenski.

VIDURIO ATLANTO
RAJONAS

Bernice Aviža pranešė, kad Vidurio Atlanto rajone veikia 15 kuopų. Per praėjusius metus įvyko trys susirinkimai: 1993 m. rugsėjo 26 d. — Amsterdam, NY. Globojo 100-ji kp. 1994 m. kovo 13 d. — Hudson Mohawk, NY; globojo 136 kp. 1994 m. birželio 12 d. — Great Neck, NY; globojo 109 kp.

Daug narių dalyvavo Lietuvos Vyčių ekskursijoje 1993 m. Lietuvoje lankantis popiežiui Jonui Pauliui II.

Masbeth 110 kp. globoja ir šelpia našlaičių prieglauda Lietuvoje.

Rajono jaunimas aktyviai dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose festivaluose ir prisideda prie lietuviškų švenčių. Taip pat paruošė siuntinius vaikučiams Lietuvoje.

Lietuvos Švietimo ir Kultūros ministrei Marijai Barkauskaitei lankantis New Yorke, buvo suruošti priėmimai ir vaisės, kartu su vietiniais lietuiviais. Vyčių jaunimas jautriai ir vieningai sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus.

VIDURIO CENTRO
RAJONAS

Lillian Petravičius pranešė, kad 1993 m. spalio mėn. buvo

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuvą —			
Oro pastu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu pastu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

surošta maldinga kelionė į Clevelandą.

Buvo išrinkta nauja valdyba. Š.m. gegužės mėn. Ridgeville, PA, suruoštas kėglavimo turnyras ir banketas.

Detroito 102 kp. globojo Centro valdybos posėdį š.m. kovo mėn.

NAUJOSIOS ANGLIJOS
RAJONAS

Bertha Stokus pranešė, kad šiame rajone veikia 14 kuopų, ir dvi jaunimo kuopos. Per praėjusius metus įvyko du suvažiavimai. 1993 m.

rugsėjo 19 d. — globojo Bostono 17 kp. Dalyvavo 112 asmenų — narių, delegatų, Garbės narių ir svečių. Čia buvo atstovaujama 11 kuopų. Antras — pavasarinis seimas įvyko 1994 m. balandžio 24 d. So. Worcester. Globojo 116 kp. Čia 12-kai kuopų atstovavo 159 asmenys — nariai, delegatai ir svečiai.

Regina Juškaitė

• 1971 m. liepos 25 d. dr. Christian Barnard sėkmingai atliko pirmąjį plaučių ir širdies persodinimą žmogui Cape Town, Pietinės Afrikos ligoninėje.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern uni-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
prieinamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktualiai. Susitarimul
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

KAB. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v.p.p. 7 v.v. antrą 12:30-3 v.p.p.
trečią 4 v.p.p. ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šeštą 9 v.r. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Val. pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakara ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmą 2 v.p.p. 7 v.v., antrą 9 v.r. 12.
ketv. 12-4 v.p.p., penktą 12-6 v.v.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priitako akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts. Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie

Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Seštą pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų tel. 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community lig

BIUROKRATAI RUSIJOJE TRUKDO REFORMAS

IGNAS MEDZIUKAS

Prezidento B. Jelcino vizija sunkiai įgyvendinama

Nobelio premijos laureatas Aleksandras Solženicynas po dviejų mėnesių kelionės per Rusiją pareiškė: „Pas mus yra labai stipri biurokratija ir silpna valstybė“. Kai Kremliuje priimami nuostatai dėl privatizacijos, laisvos rinkos ir žemės reformos, tai juos įvykdyti praktiškai užtruks ilgą laiką, nes šiuo metu didelė jėga yra biurokratų rankose, ypač tose srityse, kurios yra toli nuo Maskvos.

Pasakojama, jog sovietų kūrėjui Leninui susirgus, kai jis po 4 mėnesių vėl grįžo prie pareigų, rado, kad jo administracijos 16 komitetų per trumpą laiką išaugo iki 120 padalinių. Panašioje padėtyje yra ir prezidentas B. Jelcinas, kuris ne kartą yra pareiškęs, kad administracijos aparatas turi būti sumažintas, bet iki šiol nieko iš to neišėjo. Niekas nenori atsisakyti pareigų, kurios suteikia galią.

Rusijos verslininkai dar turės nueiti ilgą kelią, kol jie atitiks Jelcino viziją, kurioje jis numatęs, jog Rusijoje turi būti 1 milijonas verslo įmonių savininkų vietoje kelių milijonierių.

„Buves Uljanovsko srities tarybos pirmininkas Nikolajus Povtarevas pareiškė, kad vietinė valdžia negalima kitaip apibūdinti kaip diktatūrą. Jei kas nors pasiryžta imtis verslo, tai jis turi atlikti daugybę formalumų. Ji tikrina ugniagesių inspekcija, mokesčių inspektoriatą, jam statomos kitos biurokratinės kliūtys, ir tai užtrunka ilgą laiką.“

Jei biurokratija buvo kaltinama, trukdžiusi Gorbaciovo reformas, dabar daugiau ji žiūri savo interesus, o ne kelių, pereinančių į laisvos rinkos sistemą. Valstybės nuosavybė privatizuojama, bet be kyšių čia neapsieinama. Nenoromis prisimena Vinco Kudirkos satyrų veikėjai, Vakchanalij Vziatkovič, ir kiti. Tik tada jie naudojosi carinės Rusijos užuovėja, o dabar veikia posovietinės demokratinės Rusijos rėmuose.

Biurokratų sauvalė

Dienraštis „Los Angeles Times“ (94.08.22) korespondentas Carey Goldberg būdingu pavyzdžiu pateikia Uljanovsko miestą, kuriame gyvena 1,5 mil. žmonių. Kai vienas verslininkas atidarė geriausią restoraną mieste, įdėdamas daug pinigų, viską atnaujino, dėl kažkokio

nesusipratimo su vietos administracija gavo pranešimą, kad patalpos turi būti užleistos vietos policijai, kuri tenai turi įrengti areštinę.

Panašus likimas ištiko ir kioskų savininkus, kurie buvo gavę leidimus prekiauti miesto centre. Staiga jiems buvo pranešta, kad iš čia turi išsikelti. Jiems buvo įsakyta perkelti savo prekybą į nuosalią vietą, prie aerodromo.

Miesto verslininkai iš kito rajono parsigabeno 8 mil. rublių vertės saldinių ir pyragaičių. Vietinė administracija pareikalavo sumokėti 2 mil. rublių už kokybės pažymą. Verslininkams prireikė mėnesio laiko, begiojant iš vienos įstaigos į kitą, kol pagaliau jie šio mokėjimo išvengė.

To paties miesto centre Sergejus Kruglovas turi parduotuvę, kurios patalpos apieistos, prekės sumaišytos; čia batai, tai vėl radijo aparatai ir kitos menkavertės prekės. Savininkas pareiškė korespondentui, kad nemanaš parduotuvės pertvarkyti ar išplėsti, nes kiekvieną metų vietinė administracija suras priekabių ir prekybą uždarys.

Kas gi tie biurokratai?

Maskva yra toli ir tikroji valdžia ir jėga Uljanovske yra Jurij Goriaciov, gubernatoriaus, kurio galvoseną, kuponai yra geriausia priemonė aprūpinti biednuomene. Kai Jelcino oficialus atstovas Uljanovske Georg Stupnikov paskambina

telefonu Goriaciovą, norėdamas jį perspėti, jis, išgirdęs jo balsą, padeda telefono ragelį.

O kas gi tie biurokratai, kurie taip įžūliai elgiasi? Buves srities komunistų partijos sekretorius, dabar yra vietovės valdytojas. Miesto komunistų partijos vadovas dabar yra valdytojo pavaduotojas. Buves antrasis miesto partijos sekretorius dabar vadovauja didžiausiam komerciniam bankui, buvę partijos ideologijos vadovai atsakingi už ekonominius ryšius ir tvarko pensijų fondą.

Rusijoje dar daugelis žmonių gyvena baimėje. Jie dabar nebijo KGB ar komunistų partijos, bet prisibijo vietinės valdžios, tų žmonių, nuo kurių priklauso jų pragyvenimas. Tai žemesnio rango pareigūnai, kurių rankose yra guminiai ir metaliniai antspaudai.

Išaugusi biurokratijos jėga yra nepaprastai stipri, gali kontroliuoti ir engti žmones. Buvusioje Sovietų sąjungoje komunistų partija kontroliavo beveik viską, jos aparatas duodavo įsakymus. Dabartinėje Rusijoje ideologinis elementas yra išnykęs, bet neribota sauvale yra vietinių biurokratų rankose, kurie yra beveik visagaliai. Ar kur nors girdėta, kad moteris, norėdama gauti automobilį vairuoti leidimą, turi pasitikrinti pas ginekologą savo lytinį sveikatingumą? Ar yra kur nors tokia tvarka, kad, iš užsienio atėjusį siuntinį norėdamas atsiimti, gavėjas turi stovėti keliose skirtingose eilėse aerodromo muitinėje?

Naujo gyvenimo viltis žlugo

Tokie įvykiai yra dažnas reiškinys. Po 1991 m. perversmo visi tikėjosi naujo gyvenimo, bet žmonės nusivylė. Biurokratai ir toliau elgiasi kaip buvo ipratę anksčiau. Bet tai nereiškia, kad nėra kelio surasti teisingumą. Galima kreiptis į arbitražo teismus, gali kreiptis į Maskvoje esančią reformų komisiją ir kartais Maskva įsikiša, įsakydama vietos administracijai privatizuoti daugiau parduotuvių ir kitų verslo įmonių.

Negalima sakyti, kad Uljanovsko „viešpats“ Goriaciovas ir jo administracija yra griežtai nusistatę prieš reformas. Jis sako: „Galite steigti, kar norite, bet jei aš nuspėsiu, ar man tai nepatiks, aš jūsų prekybą uždarysiu savo nutarimu, rezolucija dėl mokesčių ar kitų priežasčių“.

Esamos sąlygos, nesant pakankamo užtikrinimo dėl nuosavybės teisės, vargu galima tikėtis, kad Rusijos žmonės investuotų savo pinigus ar darbą ir tuo ekonominiškai reikalaui pagerėtų. Investicijų, kaip tvirtina ekonomistai, Rusijai labiausia reikia.

Viltį teikia naujas civilinis kodeksas, kuris reguliuos daugumą finansinių transakcijų ir sutarčių, duodamas piliečiams supratimą apie jų teises santykiuose su biurokratais. Tiesa, daug teisių yra numatyta naujojo Rusijos Konstitucijoje, priimtojo praėjusių metų gruodžio mėn., bet ne visur šie principai yra vykdomi.

nojamą darbo patirtį. Taigi nuo šiol dar viena šalis tarptautinės atsakomybės.

Danijos gynybos sistemai per pastaruosius metus teko daug naujų tarptautinių užduočių. Danijos Gynybos ministras, „Berlinske Tidende“ VIII.12 duotame pasikalbėjime, nurodė, jog pirmoji užduotis – labiau priartinti naujasias Rytų ir Centrinės Europos demokratijas prie kitų Europos šalių.

Esminis žingsnis Baltijos europinio šalių bendradarbiavimo linkme – jų tautinių gynybos sistemų sukūrimas. Šiuo atveju labai svarbus dalykas – gelbėjimų prisidėti prie daugelio naujų tarptautinių užduočių sprendimo. Pasak Lietuvos Gynybos ministro Linkevičiaus, kalbėjusio danų laikraščiu: „Neįmanoma perversinti danų įnašą į taikos palaikymo pajėgų sukūrimą trijose Baltijos valstybėse“.

Kitas centrinis Danijos ir jos gynybos uždavinys – plėtoti JT pajėgumą išvengti ir gesinti

konfliktus karštuosiuose pasaulio regionuose. Krizių ir konfliktų kiekis, kurį, beje, atspindi metinių JT Saugumo tarybos susitikimų kiekis, nuolat didėja. Saugumo tarybos susitikimus galima vadinti „krizių termometrais“. 1988 metais buvo susitarta 55 kartus, o 1993 metais susitikimų kiekis išsipūtė tris kartus – 171.

Po senosios pasaulio sąrangos subyrėjimo, JT atsivėrė ligi šiol nepatirtų galimybių prisidėti prie stabilumo ir saugumo. JT galima savotiškai vertinti nebe vien kaip gydytoją, bet ir kaip policijos pareigūną naujame, kur kas labiau susipynusiame pasaulyje, kuriame mes gyvename. Ir kaip tik dabar JT išsilygina rimtas pareikis turėti daug ir gerai pasirengusių pajėgų taikai saugoti. Pamąstykite vien apie buvusią Jugoslaviją, kai JT keletą metų prase valstybių narių suteikti daugiau karinių pajėgų. Danija turi ilgą JT darbo rėmimo tradiciją. Todėl pradėtas platus bendra-

darbiavimas su Baltijos valstybėmis, siekiant teikti karinių pajėgų JT. Lietuvių dalinys, vykstantis į Kroatiją – tai dalis. Per pirmąjį 1994 m. pusmetį Danija sudarė abipusio karinio bendradarbiavimo sutartis su Estija, Latvija ir Lietuva. Tai, kad surengtos taikos saugojimo ir mokymo pratybos drauge su minėtaisiais 32 lietuvių kariais, yra su Lietuva pasirašytos sutarties tęsinys.

Danija, be to, yra ėmusi iniciatyvos ir vadovauja vertam dėmesio bendradarbiavimo projektui dėl paramos, kuriant bendrą Baltijos šalių taikos palaikymo batalioną. Rudenį Kopenhagoje tikimasi pasirašyti sutartį tarp ir reikala įsitraukusių valstybių. Baltijos taikos palaikymo bataliono karininkų rengimas Šiaurės šalių JT kursuose jau pradėtas šią vasarą. Estija, Latvija ir Lietuva į batalioną pasispa po 200 kareivių, galėsiančių atlikti užduotis JT ir CSCE. (Baltic press)

išbandymas Kaune. Atvykom gerokai prieš repetitijos pradžią, tai kažkas pasiūlė mūsų grupei susėsti publikos suoluose ir palaukti. Kai jau pakvietė eiti į estradą, vos galėjome nuo suolų atsiplešti – ne visai išdžiūvę dažai! Netrukus darbininkai pradėjo suolus užkloti plastikos režiiais. Daug kainavo. Jeigu jie būtų dažomi kelias dienas anksčiau, tų išlaidų ir žalos mūsų rūbams būtų išvengta.

Dainų slėnis yra ideali vieta renginiams kaip šis: staciama krantryje įrengta estrada su ketveriais laiptais chorams užteiti; priešingame, tik aukštesniame ir platesniame kranthe – publikai. Tarp tų įkalnių – grįstas slėnis su pakyla dirigentui, vieta orkestrui, garsintuvas ir t.t. Visą šio amfiteatro aplinką supa Kauno Ažuolynas, kurio dideli medžiai pavakary teikia pavėsį.

Chorų generalinė repetitija tęsėsi apie tris valandas, o saulė negailestingai kepino, troškino. Po to autobusas mūsų grupę kiek pavėluotai atvežė netoli Kauno Muzikinio teatro. Skubiai nužygiavome į puikų „Tulpės“ restoraną. Pietūs geri, yra kuo troškuli malšinti, pa-

Šviesulys kasdienybės pilkumoj

Prez. Bill Clinton kai kam primena ankstesnį šio krašto prezidentą, kuris savo inauguracijos kalboje pareiškė: „Neklauskite, ką man gero duos tėvynė, verčiau klauskite, ką aš gero duosiu tėvynėi“. Prez. Clinton jau savo prezidentinių rinkimų kampanijoje dėjo daug pastangų, kad būtų palyginamas su John F. Kennedy, kurį pasirinko sau modeliu. Tapęs prezidentu, Bill Clinton taip pat neretai naudoja prez. Kennedy mintis ir ežimus.

Š.m. rugsėjo 12 d. prieš Baltuosius rūmus buvo susirinkęs tūkstantinis būrys Amerikos jaunuolių, kurie iškilmingai priėmė tarnauti savo tėvynėi ir jos žmonėms. Priešaišką komunikacijos satelito pagalba pakartojto dar 14.000 jaunimo. Tikima, kad netrukus susidarys 100.000 jaunuolių „armija“, kuri pasklidusi po miestus ir kaimus, padės sukurti geresnį gyvenimą vargstantiems, pagalbos reikalingiems šio krašto piliečiams. Tai nauja, vyriausybės pastangomis įkurta, jaunimo organizacija, pavadinta „AmeriCorps“. Ji įsteigta prez. Kennedy laikų (ir iki šiol veikiančios) „Peace Corps“ pavyzdžiu su vienu pagrindiniu skirtumu: „Peace Corps“ savanoriai dirbo svetimuose, dažniausiai atsilikusiuose kraštuose, talkindami, mokydami, įvesdami tų šalių gyventojus į modernios technikos, žemės ūkio, švietimo amžių. Savanorių atliktas darbas ir nuosirdi pagalba laimėjo Amerikai daug palankumų visame pasaulyje. Žinome, kad „Peace Corps“ savanorių tarpe buvo nemažai ir lietuvių.

„AmeriCorps“ savanoriai darbuos didžiųjų miestų prastiausiuose rajonuose, ūkiuose, vietovėse, kur gyvena neturtigiausi, kur karaliauja skurdas, siaučia nusikaltimai ir nevilts, o savo vargą žmonės skandina alkoholyje, apmarina narkotikais. „AmeriCorps“ jaunuoliai bus specialiai mokomi vadovauti įvairioms programoms, ypač dirbti su vaikais ir paaukliais. Jie turės patraukti žmones ne tiek davo darbu, kiek pavyzdžiu ir pozityviu nusiteikimu, kad vis dėlto žmogus yra atsakingas už savo gyvenimą, savo ateitį ir gali išsikaupti iš nepalankių sąlygų.

Šia prez. Clinton idėja galėtų plačiau susidomėti ir lietuviai, sukurdami tam tikrą „Talka Lietuvai“, kurios savanoriai jaunuoliai, specialiai paruošti, galėtų tam tikrą laiką dirbti Lietuvoje – našlaitynuose, sto-vyklose, mokyklose, senelių prieglaudose, žemės ūkyje ir pan. Nemažai mūsų jaunuolių tą jau daro, vykdamie į tėvynę padėti, tačiau jų pagalba yra daugiau spontaniška, atliekama asmenine iniciatyva.

Ateinantį savaitgalį Baltimorėje susirinks JAV LB XIV Taryba ir bus išrinkta nauja JAV LB Krašto valdyba. Galbūt toji valdyba savo ateities planuose turėtų tokias galimybes pasvarstyti, o nauda būtų nemaža: Lietuvos žmonės pajustų tikrą užsienio lietuvių norą pozityviai įsijungti į atstatymo darbus: Amerikos lietuvių jaunuoliai labai artimai susipažintų su savo kilmės kraštu ir pamiltų jį taip, kaip myli jų tėvai ar seneliai.

Danutė Bindokienė

LIETUVIAI DANIJOS JT BATALIONE

Per Lietuvos ambasadą Venezuoloje pasiekė „Berlinske Tidende“ dienraštis paskelbtas danų gynybos ministro pareiškimas, kad Danija pasiuntė savo šeštąjį JT batalioną šešių mėnesių taikos palaikymo tarnybai Kroatijoje atlikti. Iš 855 bataliono narių 32 yra lietuviai. Tai gana specifinis istorinių dimensijų pasireiškimas.

Lietuva, daugiau negu 40 metų buvusi okupuota, žengia į ateitį: į bendradarbiavimą su Vakarais, tarptautinius ryšius ir švietimą, kad galėtų veikti, kaip taikos saugojimo užtikrintojas pasaulyje ir Europoje, deja, dideliais neramumais pažymėtoje.

Lietuviai Danijoje lankėsi, turėdami tikslą įgyti specialių žinių, kurių reikės taikos palaikymo operacijose. Mokymosi procesas vyko trimis fazėmis.

Pirmoji fazė praėjo Lietuvoje. Karinių pratybų bazėje netoli Ruklos, Bomholmo gynybinis padalinys surengė dviejų savaitių pratybas lietuvių karių reikiams. Bomholmoniečius pasitikio 32 labai susipratę ir gerai pasirengę kareiviai – karininkai ir seržantai. Antroji fazė vyko Danijoje, kai dvi savaites Zelandijos kariniame dalinyje Slagelseje ruošėsi konkretiniai misijai. Trečioji, paskutinė, fazė prasidėjo, batalionui išvykus į Kroatiją.

Atvykę į Kroatiją, lietuviai turės dalyvauti danų bataliono stebėjimuose ugnies nutraukimo zonoje, jiems teks užimti pozicijas stebėjimų postuose ir įrengti judamosios kontrolės postus vienodai su danų kolegomis, ir visa kita, ko tik prireiks. Lietuvių kariai taikos palaikymo misijoje gaus neįkai-

DAINŲ ŠVENTĖ PRO CHORISTO AKINIUS

VINCAS ŠALČIŪNAS

2 Kitą dieną, 11 val., mūsų grupė atvežė į Gedimino aikštę, kur vyko Valstybės dienos (Karaliaus Mindaugo vainikavimo) minėjimas. Paskui Lietuvos kariuomenės orkestrą atžygiavo garbės sargybos kuopa – žvali, drausminga, gražiai aprengeta, ginkluota. Aikštėje daug žmonių, o tribūnoje – Mindaugo paveikslas, karo vėliava, statula, garbės svečiai, mišrus choras. Orkestrui sugrojus Lietuvos himną, sveikinimo kalbas pasakė vysk. J. Tunaitis, vysk. P. Baltakis, premjeras A. Šleževičius (jam kalbant moterų grupė skandavo „mafija, mafija“), miesto ir kiti atstovai. Mindaugo kolegijos heraldai. Protarpiais minėjimo programą pajavairino choras.

12.30 val. Vilniaus arkikatedroje-bazilikoje šv. Mišias atnašavo Vilniaus vysk. J. Tunaitis ir vysk. P. Baltakis.

Užsienio lietuvių chorai buvo susodinti suoluose, bet man neliko vietos ir teko stovėti. Vysk. Tunaitis Mišių įžangoje ir ilgame pamoksle sveikino iš daugelio šalių atvykusius choristus, pirmą kartą galinčius dainuoti savo laisvoje tėvynėje. Jungtinis choras lotyniškai giedojo Mišias ir daug lietuviškų giesmių, kurios virpino bažnyčios skliautus, ypač Mozarto „Magnificat“. Abu vyskupai pašventino didžiulę Dainų šventės vėliavą, kuri tartum jungė visus chorų ir vieną šeimą eitynėse ir koncertuose. Ir koks buvo pakilimas, kai Mišių pabaigoje chorai ir visi dalyviai su kariuomenės orkestru užtraukė Lietuvos himną! Tada, rodos, atsigavo ir kojos, pusiau apmirusios po dviejų valandų stovėjimo.

Suvirpėjo Kauno Dainų slėnis

Liepos 7-ji – pirmasis chorų

Dainų šventės eisenoje Kaune nešama oficialioji šventės vėliava. Nuotr. Kestutis Jurelė (ELTA)

gais laiptais leistas žemyn į estradą. Atsineštu fakelu uždegus aukurą, punktualiai prasidėjo šventės programa.

Estradoje – 5.000 dainininkų, o publikos apie triskart daugiau (iš kur tiek žmonių ketvirtadienį?) Publika užsienio svečius sutiko labai šiltai: pradinį žodį tarusiam tautos dainiui (taip ji čia vadinama) Bernardui Brazdžioniui ir vyr. dirigentei Daliai Viskontienei (Torontas) sukėlė ovacijas; kiekvienos šalies pristatytą chorą atdangiai pasveikino: išseivijos chorų dainoms karštai plojo. Staiga pajutome, kad esame mieli ir brangūs. Tai mus labai džiugino ir jaudino. Turiu pasakyti, kad dainuojant anksčiau tik svajone laukytum Brazdžionio žodžius: „Ak, norėčiau... pajust, kad po kojom esi, Lietuva...“, kažkoks kamštis istrigo gerkleje ir suvilgo ašarų vėid. Juk dabar tai ne svajonė, o, pagaliau, realybė! Panašiai juto ne vienas. Daugelio išseivijos chorų nuomone, Kauno dainų diena paliko geriausią įspūdį. Daugiau apie patį koncertą tepasisako ekspertai.

(Bus daugiau)

LIETUVOJE

11 - General Budget

Bevertydamas naują eilėraščių knygėlę mažiesiems, „Pasakų metai“, buvau sužavėta eilėraščių. Jaučiausi lyg eilėraščių lobyną suradusi vaikams. Autorius man nebuvo žinomas, tačiau per jo eilėraščių pajutau šilumą ir artumą. Ruošdama „Eglutės“ gegužės numerį, pasiūlydau poeto eilėraščių skirtais motinai. Pvz. eilėraštyje „O Mamyt!“ poetas kalba vaikų lūpomis: Kas šandien nežinos/ Tavo garbei dienos/ Kai net paukščiai tau meilę apgieda?

Lygiai taip pat ir kiti autoriaus eilėraščiai vaikams yra labai vaizdūs, aiškūs, lengvi, žaismingi. Šioje knygėlėje mūsų mažieji ras eilėraščių apie katinėlį, ramunėlę, zuikutį, saulutę, sviedinuką ir kt. Ne veltui autorius knygelės pradžioje ir sako: „Vaikystės dienos kaip tie paukščiai plasnioja, čiauškia, čiulba...“, taip ir autorius per visą knygelę — „čiulba, čiauškia“ mažųjų lūpomis.

Netrūkusi tarp mūsų užsimėgusios pažinties dėka, turėjau progos plačiau susipažinti su poeto L.B. Švalkaus kūryba.

Visa poeto L.B. Švalkaus poezija persunkta giliu ilgusiu savo gimtajam kraštui, patriotizmo jausmu. Jis apdainuoja Lietuvos gamtos grožį, žmones, jų darbą ir žygius, tremties klajones ir, be abejo, jaunystėje patirtos meilės išgyvenimus — tai pagrindinės tematikos autoriaus kūryboje. Tokių temų eilėraščiai yra eilėraščių rinkinyje „Miglotų dienų sūkuriuos“, 1992 m., Kaune. Šioje knygoje išspausdinti L.B. Švalkaus ankstesni poezijos rinkiniai: „Širdies nuolaužas (1966 m.)“, „Dienų sūkuriuos“ (1968 m.), „Gyvastis“ (1968 m.) ir „Rudens vėjuose“ (1985 m.), kurie buvo išleisti Anglijoje. O šioji knyga dar yra papildyta poeto naujais sukurtais eilėraščiais.

Autoriaus širdžiai labai artima poeto B. Brazdžionio poezija, todėl ir eilėraščių rinkinyje „Miglotų dienų sūkuriuos“ jis pradeda B. Brazdžionio keturiu eilėraščių „Kenciančiai šaliai“. Abu poetus sieja tas pats gilus ryšys — vienodas tėvynės meilės išgyvenimas, gilus ilgėsio jausmas, laisvės šauksmas Lietuvai, todėl poetas L.B. Švalkus savo eilėraščių rinkinyje yra paskyręs net kelis eilėraščius pačiam B. Brazdžioniiui.

Eilėraštyje „Poetui“ L.B. Švalkus prašo poetą B. Brazdžionį nesustoti. Autorius palygina poeto žodžius, kaip angelą tamsiąją naktį, kuris vis guos, ramins ir lydės. Jis sako poetui, kad jo kūryba nebus užmiršta ir jo giesmės tauta net kaip himną giedos laisvės dienai pakilus.

Nemažesnis poeto B. Brazdžionio kūrybos susižavėjimą L.B. Švalkus išreiškia eilėraštyje „Tu esi“. Šiame eilėraštyje autorius lygina poetą su Dievo pranašu, šviesa tremties sutemu, duona iš tėvo aruodo, dvasios gyvybės ugnim, žvaigždę naktį juoda, mėnulio šviesia pilnatim, jaunystės širdžių elektrų, senolių gyvą dvasia, upokšnių čiurlenčių ir kad jis mums poetų poetas, o pabaigoje autorius sako: Tu šauklysi Dievo, tautai žadėtas/ Ir aušra Lietuvos sutemu.

Tokie poetui B. Brazdžioniiui skirti žodžiai mums pasako, kaip autorius aukštai vertina jį ir jo kūrybą.

L.B. Švalkus, sprendžiant pagal jo poeziją, yra nepaprastai gilios sielos žmogus. Kiekviena eilėraščių eilutė persunkta gilia meile, švelniu jausmu, gražiais palyginimais, ilgėsio ir liūdesio jausmais. Autoriaus mėgiamas brožas — skirti kam nors savo eilėraščius. Taip autorius skiria eilėraščius: „Kenciančiai šaliai“, „Lietuvai“, „Tėviškės beržams“, „Vilniui“, „Naujakuriui“, „Mylimajai“, „Motinai“, „Draugams“, „Seseriai“, „Sū-

nums“, „Broliui“ ir t.t. Eilėraščių vaizdingumo suteikia poeto plačiai naudojami palyginimai, epitetai.

Eilėraštyje „Laisvės Lietuvai“ poetas skiria Romui Kalantai. Ir taip gilius patriotinius poeto jausmus dar daugiau uždegė R. Kalantos drąsus iššūkis okupantams. Poetas sako, kad „ne gegužio žieduos, o liepsnoj aš degu, „Laisvės Lietuvai“ — šaukia dar lūpos...“ ir „ne motulės ranka, bet ugnis taip baidi mano žydingus skruostus paliečia“. Eilėraščio pabaigoje autorius kreipiasi į visą pasaulį, kad išgirstų šį Romo Kalantos mirties šauksmą.

Tokioje pačioje gilioje patriotizmo dvasioje yra poeto parašyti eilėraščiai, skirti „Varpo“ šimtmečiui paminėti, „Šventajam tėvui“, „Malda į šv. Kazimierą“ ir kt.

Poetui L.B. Švalkui ne svetima ir satyros gyslelė. Šioje knygoje yra eilėraščiai, kuriuose autorius paliečia išsivijus dienų kasdienybės.

Laimutis Švalkus.

L.B. Švalkus knygelėje „Dėdė Baltazaras“ humoristine forma aprašo nuotaikingus, linksmus, humoristinius kermošinius nutikimus Anglijos lietuvių sodyboje. Šią knygelę autorius pasirašo B. Žalialankio slapyvardžiu. Joje autorius pasakoja kaip Anglijos lietuvių susirinkę „Sodyboje“ švenčia Sekmines. Jie vaišina vienas kitą — „Oi, Sekminės, tai Sekminės, negi būsi nusiminęs“. Tačiau net ir čia dėdė Baltazaras, bevaikščiodamas senais sodybos takais, mintimis grįžta į tėvynės laukus. Autorius visur palygina svetimo krašto grožį su gimtosios Lietuvos laukais, ežerais ir visur pirmenybę teikia Lietuvai.

L.B. Švalkus su žmona Birute užaugino du sūnus. Jis 1944 m. pasitraukė į vakarus ir nuo 1948 m. gyvena Anglijoje, netoli Northamptono. Negaliu nepaminėti, kad poetas šiuo metu sunkiai serga.

Laimutis B. Švalkus — dramaturgas, poetas, komedijų ir dramų autorius. Jo kūryba yra didelis indėlis į lietuvių literatūrą. Jo poezija lygiuojasi kartu su jo kraštiečių: A. Miškinio, J. Šiožinio, P. Širvio, P. Gaulės. P. Rasčiaus poezija. L.B. Švalkaus poezijos stilistinės priemonės labai artimos lietuvių liaudies poetikai. Jo eilėdara darni ir išradinga. Ypač įdomūs ir įvairūs L.B. Švalkaus poezijoje asonansiniai rimai, kurie pagyvina jo kūrybą būdingą eiliavimo skambumą ir dainingumą. Poeto žodynas platus ir turtingas. Jis sumaniai išnaudoja literatūrinės kalbos ir savo aukštaietiškos tarmės ypatumus. Tai suteikia eilėraščiui tįslumą, lakonišką išraišką. Autoriaus piešiami vaizdai labai konkretūs ir aiškūs, jų eilėdara lanksti ir lengva. Poetas talentingai suranda tokias meninės išraiškos priemones, kurios geriausiai padeda išryškinti jo kūrinių idėjinį turinį.

Nijolė Nausėdienė

A.A. ADELĖ MALINAUSKIENĖ

Kam tie akmenys po kojų?
Ir kam rožės su spygliais.
Kam žmogus iš čia į rojų
Eina ašarų keliais...

Bernardas Brazdžionis

Mirė 1994 m. rugpjūčio 24 d. Čikagoje. A.A. Adelė Baltrušaitytė gimė ir augo Lietuvoje, Kybartuose.

II pasaulinio karo aušros nublokšta, atsivėrė Amerikoje, Čikagoje, su dviem mažamečiais vaikais — Nijolyte ir Egidijumi. Nelengva buvo pradžia, nemokant kalbos, svečioje šalyje, nežinant nuo ko pradėti, norint užauginti savo vaikus sveiku kūnu ir siela.

Tačiau Adelė nepalūžo, nenuleido rankų, visą savo jaunatvišką energiją ir meilę paskyrė savo vaikams. Nusisypsojo ir jai vilties spindulėlis — ji sutiko Antaną Malinauską, būsimą savo vyrą, kuris vedė ją, o jos vaikus mylėjo ir auklėjo kaip savus.

Vaikams užaugus ir sukūrus savas šeimas, atrodo, ką daugiau reikėtų, tik džiaugtis gyvenimu, išlėtis, gėrintis puikiu atžalynu. Deja, džiaugtis tenka neilgai... Netikėtai ligos užklupta ir gydytojams negalint padėti, Adelė, praradusi viltį, užsidarė savo jaukiame bute, kur pragyveno net 15 metų.

HENRIKĄ IDZELĮ AMŽINOJON DIENON PALYDĖJUS

Mums, žemės vaikams, ir gailėtingą seserį Marytę Vilamienę. Senelio netenka devyni vaikaičiai, lietuviukai-Mindaugas, Aidas, Vytautas, Saulius, Tomas, Lina, Rjma, Andrius ir Vilija. Nežiūrint neįprasto ir sunkaus darbo fabriko, Henrikas savo gausų įnašą atidavė ir visuomeninei-politinei veiklai. Gausus sąrašas organizacijų, kurioms Henrikas skyrė nuo poilsio nutrauktas valandas. Jį randame valdybose pas ateitininkus, Amerikos lietuvių taryboje, BALFe, jis įsteigė vietos krikščionių demokratų skyrių, jis krikščionių demokratų studijų klubo rėmėjas, arti 10 metų LKDS-os centro valdybos narys, Tautos fondo ilgametis atstovas, Leono XIII fondo išdėninkas ir igaliotinis, „Tėvynės sargo“ platintojas ir rėmėjas. Visa jo visuomeninė veikla skirta krikščioniškojo idealo puoselėjimui. Jis kasdieninės šv. Mišių aukos dalyvis, iš kasdieninės maldos sėmės sau ryžto visur ir visuomet savo jėgas skirti Kristaus mums atneštos šviesos sklaidimui. Jo veiklos ilgametis bendradarbis Algirdas Kasulaitis rašė: „Henrikas žmonių bendrijoje yra mielas, linksmas ir judrus partneris. Jis visuomet paslaugus, malonios nuotaikos, ramaus būdo. Diskusijose logiškas, aiškių nusistatymų, bet jautrus kompromisui, visuomet pasiryžęs išklausyti ir kitos pusės“.

Henrikas Idzelis.

drauga. Giliam liūdesyje liko žmona Salomėja, sūnus dr. Augustinas ir šeima, dukra Teresė Beržinskienė ir šeima, dukra Marytė Vilamienė ir šeima, sesutė Elena Idzelevičiūtė.

Henrikas Idzelis gimė 1908 m. liepos 15 d. Rusijoje. 1929 m. baigė vysk. Motiejus Valančiaus gimnaziją Telšiuose, o 1935 — m. Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakulteto ekonomikos skyrių, išsilydamas ekonomisto diplomą. Į gimnazijoje, ir universitete buvo aktyvus ateitininkų organizacijos narys, bet ir valdybų pareigūnas, Vytauto klubo filisteris. Dirbo Lietuvos ir Ūkio bankuose. Suorganizavo ir vėliau dirbo direktorium Lietuvos banko Šventonių skyriuje. Aktyvus 1941 m. sukilimo dalyvis ir aktyvistų štabo narys.

Naujakurys Amerikoje fabriko darbininku uždirbo duonele. Augino ir išmoksino tris vaikus: dr. Augustiną, dailininkę

Jos vyras Antanas su begaline meile ir atsidavimu, dukrai Nijolei pasiaukojančiai padedant, globojo ir slaugė Adelę iki pat paskutinės jos gyvenimo akimirkos. Artimieji, matydami beviltišką ligonės stovį, siūlė atiduoti į prieglaudą. „Savo mamytės niekur neatiduosi. Mylėsiu ir slaugysiu kaip imanydamą“, — sakė dukte Nijole.

Taip Adelė, vyro ir dukters rūpestingai slaugoma, išgyveno iki rugpjūčio 22 d., kai buvo išvežta į šv. Kryžiaus ligoninę, kur po dviejų parų mirė.

Velionė buvo pašarvota Petkaus laidojimo namuose rugpjūčio 26 d. Velionei pareikšti pagarbą atsilankė giminės, artimieji, kun. Vito Mikolaitis, meldėsi už velionės sielą. Prie velionės karsto meldėsi ir artimiesiems užuojautos žodžius tarė kan. Vaclovas Zakarauskas ir kun. Jonas Kuzinskas. Visi atsilankiusieji sugiedojo „Marija, Marija“.

Sekancią dieną velionės palaikai atlydėti į šv. Mergelės Marijos parapijos bažnyčią, kur buvo aukojamos šv. Mišios, kurias atnašavo klebonas Kuzinskas, asistuojant kun. Sanely. Klebonas Kuzinskas pasakė nepaprastai prasmingą ir jautrų pamokslą, išskeldamas žmogaus meilę žmogui. Giedėjo parapijos

Adelė Malinauskienė.

choras, vadovaujamas muziko Antano Lino. Solo giedojo Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonavo Ričardas Sokas.

Pamaldoms pasibaigus, velionės palaikai buvo nulydėti į Amžinojo poilsio vietą. Apeigas kapinėse atliko kan. V. Zakarauskas. Sugiedojo „Marija, Marija“, laidotuvių direktorius šeimos vardu pakvietė visus pietų į Royal Palace.

Miela Adelė, išsėkis ramybės, Viešpaties prieglobstyje.

Ona Lukienė

ATIDARYTI JAUNIMO NAMAI

Sekmadienį, liepos 3 d. Trakuose atidaryti Katalikų Bažnyčios bendruomenės jaunimo namai.

Pagal architektą a. Katiliaus parengtą projektą jaunimo namai prie Vytauto Didžiojo bažnyčios išaugo lėšų, gautų iš Vokietijos dėka, tad atidarymo šventėje dalyvavo Rheinės miesto mero pavaduotojas Ludger Meier bei kitų šio miesto organizacijų atstovai ir gausi grupė vaikų. Buvo atvykę svečiai ir iš Olandijos.

Atidarymo iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis Vytauto Didžiojo bažnyčioje. Šv. Mišias aukėjo ir jaunimo namų pašventino šios bažnyčios dekanas klebonas Vytautas Rūkas ir šių namų statybos iniciatorius Rheinės miesto šv. Marijos Mergelės parapijos bažnyčios klebonas Gunter Hillebrandt.

Iškilimėse dalyvavę ir kalbėjęs Rytų Europos pagalbos organizacijos pirmininkas Michael Reiskė pasakė, kad jaunimo namai yra nuostabi ir, jo nuomone, lėšos, gautos iš Vokietijos, yra panaudotos efektyviai. Šių namų nauda paaiškės ateityje, nes jie skirti jaunimui.

Ideja pastatyti Trakuose jaunimo namus atsirado prieš trejus metus, kai čia lankėsi Rheinės miesto bažnyčios klebonas Gunter Hillebrandt. Po šio vizito Rheinės miesto šv. Marijos Mergelės ir šv. Jėzaus Širdies parapijos nutarė finansuoti jaunimo namų statybą Trakuose, be to, kreipėsi į Vokietijos šalpos organizaciją „Reno vabis“, kuri skyrė pagrindinę dalį lėšų, reikalingų minėtiems namams statyti.

Dabar svečiai iš Vokietijos taip pat atvyko ne tušiomis rankomis: atvežė jaunimo namams kėdžių, stalų, minkštų baldų ir kitų daiktų. Padovanojo ir nemažą sumą pinigų.

Pasak dekaną klebono V. Rūko, jaunimo namai yra labai brangi būtybių iš Vokietijos dovana. Čia bus parapijos jaunimo kultūros centras, kur Lietuvos jaunimas susitiks su kitų kraštų jaunimu, galės mokytis vokiečių kalbos, veikti vaikų chorai, galima bus išmokyti siuti.

(„Lietuvos rytas“, 07.05)

DARBŠČIOSIOS BITELĖS „PASISTENGĖ“

Šie metai buvo labai sėkmingi Lietuvos bitininkams. Del palankaus pavasario ir saulėtos vasaros bitės sunėšė labai daug medaus — kai kur iki 50 kg. Lie-

MOKSLEIVIŲ PASIPRIEŠINIMAS SOVIETŲ OKUPACIJAI

Su įdomumu perskaičiau Kazio Gogelio aprašymą apie 1940 m. rugpjūčio mėn. įvykusį Lietuvos mokytojų suvažiavimą Kaune. Nieko nauja prie jo aprašymo pridėti negaliu, tik tiek, kad kelionė ir nakvynė buvo apmokėta, tad ir aš, pavašarį baigusi trečią mokytojų seminarijos kursą, nutariau pasivažinėti su drauge, kuri ką tik baigė seminariją.

Žinoma, kaip jaunom, dar vėjai lakstė galvose, paskaitose nedalyvavom, bet į uždarymą nuvykom. Kairėje pusėje nuo prezidiumo būrėsi Šiaulių mokytojų seminarijos auklėtiniai, tarėmės giedoti Lietuvos himną, bet, kaip Gogelis rašo, „kaip perkūnas iš giedro dangaus“ himnas suskambėjo iš visų pusių.

Čia noriu aprašyti kitą viešą moksleivių pasipriešinimą sovietų okupacijai. Šiauliuose 1941 metais, artinantis vasario 16-tai, Šiaulių Mokytojų seminarijoje vyko pasitarimai vieningai dalyvauti šv. Petro ir Povilo bažnyčioje moksleivių pamaldose. Šiaip sekmadieniais eidavau į Jėzuitų koplyčią, kur šv. Mišias tuo laiku aukodavo mums gerai pažįstamas kun. Jonas Borevičius. Tą sekmadienį nuvykau į šv. Petro ir Povilo bažnyčią, kuri buvo perpildyta moksleiviais iš gimnazijų, seminarijos, prekybos instituto.

Kunigas pasakė gražų, patriotinį pamokslą, beveik visi priėmė šv. Komuniją. Pasibaigus pamaldom visi vienbalsiai užtraukė Lietuvos himną. Išėinančius iš bažnyčios pastitiko būriai milicininkų ir kariuomenės. Susirinkom seminarijon aptarti, kas įvyko, pasidalinti išpučiais.

Saugumas buvo įsikūręs kitoje gatvės pusėje, beveik prieš sekmadienį. Karts nuo karto kas nors iš tų rūmų apsilankydavo, išsivedavo patardyti. Ypač gerai prisimenu dieną, kai atėję išsivedė S. Zubavičiūtę, bet ji sugrįžo.

1940-41 metais seminarijos direktorium buvo paskirtas Mečys Vasiliauskas, vedėjas pavydinės mokyklos, kurioje praves-

tuvoje yra apie dvidešimt tūkstančių bitininkų. Laikoma per 200 tūkstančių bičių šeimų. Kilogramas medaus turguje kainuoja apie 18 litų. Tuo tarpu Lenkijoje medus tekainuoja 6 litus.

Bitininkų sąjunga reikalauja, kad vyriausybė uždėtų didelius muitus įvežamam medui.

(AGEP, 08.19)

Stasė Vaišvilienė

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

Pervedame pinigų doleriais.

Persiunčiame baldus.

MAISTO SIUNTINIAI

Tinka sveikinimams arba švenčių progai, tik \$29.-

Kava tirpi, kava malta, arbata, vaisių koncentratas,

sausainiai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai.

Didesnis, su daugiau produktų - \$39.-

55 svarai, įvairaus maisto rinkinys - \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją apie maisto siuntinius.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Standard Federal Banko tarnautojai užsisakė stalą į suakutuvinį „Draugo“ pokylį, kuris įvyks Martinių salėje rugsėjo 25 d., sekmadienį. Bilietus įsigyti ir stalus užsisakyti galima kasdien mūsų dienraščio administracijoje. Visus „Draugo“ draugus (o gal ir priešus?) kviečiame atvykti ir padėti dienraščio švesti 85 metų gimtadienį.

Pakeičiama parodos atidarymo data. Tautodailininkės Nijolės Dirvianskytės parodos atidarymas nukeliamas savaitę vėliau ir įvyks rugsėjo 23 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

Kostas ir Vida Stankai, gyv. Lockport, IL, užprenumeruodami savo sūnui ir marčiai „Draugą“, atsiuntė ir tokio turinio laiškelį: „Ši sekmadienį, rugsėjo 18 d. mūsų sūnus Andrius ir marta Renata (Naudžiūtė) švenčia vienerių metų vedybinę sukaktį. Kadangi tai yra „popierinė“ sukaktis, mes šia proga įjoms norim padovanoti vienų metų „Draugo“ prenumeratą, tikėdamiesi, kad jie ir toliau bus uolūs dienraščio skaitytojai ir rėmėjai. Todėl čia įdedame 90 dol. čekį, prašydami pradėti laikraštį siuntinėti jų adresu“. Tai tikrai prasminga dovana jaunai šeimai, o šiam K. ir V. Stankų pavyzdžiui linkime daugiau pasekėjų.

Lietuvos Dukterų draugijos, Melrose Parko skyriaus narių susirinkimas įvyks rugsėjo 25 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Eagles Hall patalpose, 147 Broadway, Melrose Park, IL. Maloniai kviečiame visas nares dalyvauti.

Union Pier Lietuvių draugija per išdėdintą Antaną Mikštą, Lakeside, MI, atsiuntė „Draugui“ dovaną su šiais žodžiais: „Norėdami paremti savąją spaudą skiriame iš savo metinių pajamų savo kuklią auką 100 dol.". Nuoširdžiai dėkojame už auką, turime vilties tokių „kuklių“ dovanų sulaukti ir iš kitų draugijų.

Dail. Paulius Jurkus padarė aplanką Aleksandro Radžiaus poezijos rinkiniui „Ruduo mėnulyje“. Knyga leidžia Liet. knygos klubas.

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargstantiems vaikams Lietuvoje — Jadvygai Povilaitienei už rūbų siuntinį, Aldonai ir Vytautui Šoliūnams už \$100.00 savo 40 metų vedybinių suakutuvinį progą, anoniminei geradarei iš La Grange, IL už \$250.00, A. Žibui už dvi dėžes rūbų. Ačiū, „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

(sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.

(sk.)

Ateitininkai susitinka šį seštadienį, rugsėjo 17 d., 6 val. vak. Ateitininkų namuose, Lemonte, su svečiais iš Lietuvos: kun. Rimu Gudeliu ir adv. Vaidotu Vaičiū. Bus kalbama Lietuvos ateitininkų ir įvykusio kongreso klausimais. Visi kviečiami.

Tauragės Lietuvių klubo gegužinė bus rugsėjo 18 d., 12 val. d., Saulių namuose. Visus narius ir jų draugus į pasilinksminimą maloniai kviečia klubo valdyba.

Edward Hines Veteranų ligoninės, Hines, IL, laikraštėlis „The Times“ rugpjūčio mėn. laidoje (vol. 3, No 1) gražiai paminė dr. A. Kelertą, kuris yra ligoninės oftalmologijos viršininko pavaduotojas, ligoninėje jau išdirbęs 30 metų ir š.m. rugsėjo mėnesį išeinantis į pensiją. Dr. Kelertas į Ameriką atvyko 1950 metais, o mediciną studijuoti progą suteikė po karinės tarnybos gauta stipendija (GI Bill). Jis jau pora kartų lankėsis Lietuvoje, pernai ten praleidęs nemažai laiko ir Marijampolės ligoninėje talkinęs vietiniams gydytojams. Dr. Kelertas pasakoja apie sunkią Lietuvos ligoninių padėtį, kur trūksta pačių pagrindinių reikmenų, ir apskritai apie Lietuvą. Pirmą kartą grįžęs į savo gimtąją šalį, buvo ja sužavėtas, bet taip pat susirūpinęs žmonių vargais, trūkumais, todėl ryžosi, kiek galėdamas, padėti. Išėjęs į pensiją, tikisi turėti daugiau laiko, tai galės ir Lietuvai daugiau padėti.

Dr. A. Kelertas.

x Cleveland, OH, maldos būrelis globoja našlaitį Lietuvoje. Per A. Petukauskienę, kas mėnesį „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui atsiunčia \$20.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk.)

x TRANSPAK TALPIN-TUVAI į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams — air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk.)

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų poastoginis susirinkimas bus penktadienį, rugsėjo 16 d., 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Šį kartą nepakviestas oficialus kalbėtojas su paskaita, bet bus bendras susirinkimas, kuriame draugijos nariai galės pasisakyti rūpimais klausimais, aptarti ateinančių metų veiklą. Po susirinkimo visi bus pavaišinti.

JAV LB Švietimo taryba pasiekia padėkos laiškelį iš Lietuvos. Pvz., Tauragės apskrities Žygačių vidurinė mokykla, Vilniaus Pedagoginio u-teto biblioteka bei Utenos mokyklos mokytojai ir vedėjai visi rašo, kad gavo Švietimo tarybos persiųstas knygas, „Eglutės“ egzempliorius ar pan. JAV Švietimo taryba taip pat apsieičia pedagogine literatūra su Lietuvos leidykle. Iš Lietuvos gauta medžiaga, jei tinkama, naudojama mūsų liuanistinėse mokyklose. Kartais Švietimo taryba persiunčia mažesnių Lietuvos kaimų ar miestų mokykloms mokyklinių reikmenų siuntinukus. Siuntinius papildo JAV LB Švietimo tarybai privaidžių geradarių paauguti išėjų enciklopedijos, monografijų ar kitos mokslinės medžiagos egzemplioriai. JAV LB Švietimo taryba nebeapjėgia siųsti didelių talpintuvų Lietuvos mokslo institucijoms, kaip kadaise siuntė. Šiuo metu tokius talpintuvus organizuoja kiti vienetai. Tačiau, atrodo, kad kiekvienas pedagoginės medžiagos ar mokyklinių reikmenų siuntinukas, siųstas į Lietuvą, yra nuosirdžiai įvertinamas ir Švietimo taryba susilaukia nemažai padėkos laiškų, kuriais pasidalina su geradariais.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LEGENDOS IR PASAKOJIMAI APIE KŪDIKELĮ JĘZŲ

Iš anglų kalbos vertė V. Kulikauskas. Lumen fondo leidinys, Vilnius 1993. Antrasis pataisytas leidimas. Pirmasis išleistas Čikagoje 1919 m. „Draugo“ spaustuveje. Dailininkė Ingrida Umbrasaitė, knyga 171 psl.

Pateikiama apie 20 legendų ir pasakojimų apie Kristų bei kitomis religinėmis temomis. Kalba sklandi, vaizdinga, turinys patrauklus ir jauniems. Pažymėtina, kad su vertėju kun. Vincu Kulikausku supažindina atskirame straipsnyje buvęs „Draugo“ vyr. redaktorius Pranas Garšva, MIC. Kun. V. Kulikauskas buvo marijonas, bendradarbiavo su pal. Jurgiu Matulaičiu, steigiant ir ugdant marijonų vienuoliją, ypač JAV-se. Kun. Kulikauskas kelias atvejais buvo ir „Draugo“ redaktorius. Mirė 1936 m., palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

J. Pr.

„Kaunas In Your Pocket“; The Ultimate City Guide. „Klaipėda In Your Pocket“ Palanga. Neringa.

Tai dvi nedidelės, brošiūrėlių pavidalo knygtės turistams, norintiems susipažinti su šiomis Lietuvos vietovėmis. Kiek anksčiau panašaus pobūdžio knygtelė buvo „Vilnius In Your Pocket“. Knygtelė apie Klaipėdą išleista anglų ir vokiečių kalba, nes ten lankosi daug vokiečių. Apie Kauną ir Vilnių leidinėliai yra anglų kalba. Informacija visose trijose pateikta labai išsamiai, aiškiai — duodami adresai, žemėlapiai, miestų planai, supažindinama su žymiais tų vietovių žmonėmis, kultūrinėmis įstaigomis, parduotuvėmis, restoranais, viešbučiais, įvairių paslaugų įstaigomis. Tai profesionaliai paruošti leidinukai ir gali būti labai naudingi, besilankantiems Lietuvoje. Leidinėlius parsivežė mūsų tautiečiai,

grįždami šią vasarą iš Lietuvos, bet galbūt jų galima užsisakyti ar net gauti žinomose lietuvių kelių biurų įstaigose Čikagoje ir kituose didesniuose telkiniuose. Verta pasiteirauti.

„Pensininkas“, 1994 m. rugpjūtis. Leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba, redaguoja Karolis Milkovaitis, administruoja Elena Sirutienė. Tai dar vienas akivaizdus įrodymas, kaip gerai veikia šios JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba — pasikvietusi ypatingai darbštų ir sumanų redaktorių (kiek girdėjome, jis vienas paruošia visą žurnalą — surunka medžiagą, perrašo kompiuteriu ir atiduoda į spaustuvę...), sėkmingai kas mėnesį išleidžia „Pensininką“. Jame daug gerų patarimų sveikatos bei kitais klausimais, yra, nebūtinai svarbių, bet įdomių, įvairenybių, yra ir lietuviškos veiklos žinučių, nors, žinoma, šiuo atveju ta veikla daugiausia vyksta Čikagos lietuvių „Seklyčioje“. Žurnalas 40 psl., iliustruotas.

„Lituanus“, 1994 m. nr. 3(40). Keturis kartus per metus išleidžiamas mokslo ir meno žurnalas, skirtas supažindinti angliškai kalbančiuosius ne vien su Lietuvos, bet ir kitų Baltijos kraštų, kūrėba, rūpestiais, problemomis, nuveiktais kultūriniais darbais. Leidžia Lituanus Foundation, Inc. Administruoja Jonas Kučėnas. Redaktoriai: Violeta Kelertienė, Antanas Klimas, Robertas A. Vitas, Saulius Sužiedėlis, Jonas Zdanys. Žurnalas pradėtas leisti 1955 metais ir per tą laiką jame sukaupta daug vertingos medžiagos. Šiame numeryje rašo Valdas Samonis, Antanas Klimas, Marijona Venslauskaitė-Boyle, Gundar J. King, Albert Čižauskas, Harvey E. Mayer, Algimantas Kezys, William R. Schmalstieg — pastarasis recenzuoja dvi neseniai išleistas lituanistines knygas: „Dabartinės lietuvių kalbos žodyna“ (trečia laida) ir A. Klimo „Lietuvių kalbos dalyvių vartoseną“. „Lituanus“ — 80 psl., iliustruotas; administracijos adresas: 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629-2913. Verta pastebėti, kad šiame numeryje reklamuojamas visų „Lituanus“ žurnalo, nuo 1955 iki 1994 m., turinys, kuris bus spausdinamas paskutiniame š.m. gruodžio nr. Tai tikrai vertinga medžiaga įvairiomis temomis, kuri, ypač besiruošiantiems rašyti straipsnius ar disertacijas, gali nemažai pasitarnauti.

Vertimas

TSRS Valstybės Saugumo komitetas
10-as skyrius
26.12.90 Nr. 10/5-299

Lietuvos TSR Saugumo komiteto pirmininkui
generolui-majorui drg. Marcinkui R.A.

(Jūsų raštą Nr. 1604, 1990 lapkričio 14 d.

(yra priedas ranka -
drg. Baltinui
Marcinkus
29.12.1990)

Pranešame Jums, kad TSRS Saugumo komitetas iš esmės neprieštarauja Lietuvos TSR saugumo komiteto prašymui dėl nustatytos tvarkos, leidžiant Lietuvos Mokslo Akademijos Istorijos instituto darbuotojams naudotis archyvine-dokumentine medžiaga apie buvusius nacionalistinio pogrindžio dalyvius.

Tuo pačiu TSRS Saugumo komitetas laiko tikslingu, kad atskleidžiant tikrą pogrindžio Lietuvos organizatorių ir jo dalyvių esmę, Visuomeninių ryšių centrui, Valdybai Z ir TSRS VSK 10-ajam skyriui, kartu su Lietuvos TSR VSK, išnagrinėti klausimą dėl alternatyvinių dokumentų rinkinio šia tema Maskvoje išleidimo, parengiant jam atitinkamus komentarus.

Skyriaus viršininko pavaduotojas
Generolas-majoras A. I. Fokinas /parašas/

(priedas ranka puslapio pabaigoje -
Drg. Karinauskui A.J.
Prašu pasitarti su draugais V. Šiaudiniu ir A. Stepaičiu dėl šio dokumento 2-os dalies igyvendinimo ir užteiti pasirašyti.
parašas 29.12.90)

Vertimas tikras:

[Signature]
Dr. Vytautas Zalis

Pastaba: verdamas dokumentą stengiamės maksimaliai priartinti vertimą prie originalo, todėl kiek nukentėjo jo stilius. Tačiau vertiant tokio pobūdžio dokumentus esmė yra svarbiau už stilių.

Jaunosios „kulinarės“ mokytojų studijų savaitėje, Dainavoje.

Nuotr. V. Kučo

IŠ ARTI IR TOLI

LAUKIAME „KANKLIŲ“ KONCERTO

Po ALT s-gos Daytona Beach ir apyl. skyr. valdybos ruošto, gražiai praėjusio Tautos šventės minėjimo, laukiame svečių iš Lietuvos — meno ansamblio „Kanklių“ koncerto.

Ansamblių, viešiantį JAV, i Daytona Beach pakvietė Lietuvos bendruomenės Daytona Beach apylinkės valdyba, vadovaujama dr. Birutės Preikštienės.

Koncertas rugsėjo 27 d., antadienį, 2 val. p.p. vyks Prince of Peace parapijos salėje, Ormond Beach.

„Kanklių“ ansamblio kelionę tvarko Pranė Šlutenė, o Daytonoje ji globos LB apylinkės valdyba: pirm. dr. Birutė Preikštienė, dr. Sigita Ramanauskienė, Joana Grybauskienė, Rita Bagdonienė, Mindaugas Petrikas, Algirdas Šilbajoris ir Pranas Damijonaitis.

Po koncerto valdyba ruošia pabendraviną su svečiais prie vaišių. Koncerte dalyvavimo auka 10 dol. asmeniui.

Mūsų telkinys nėra gausus, o svečių iš kitur ruošiami koncertai pareikalauja nemažų išlaidų, tad rengėjai tikisi sulaukti „Kanklių“ koncertui deramo dėmesio ir paramos.

Renginį pažadėjo paremti ir JAV LB KV ir tuo prisidėti prie kultūrinės veiklos palaikymo mažose telkiniuose.

Tad rugsėjo 27 d. visi dalyvaukime koncerte.

Jurgis Janušaitis

PAREIŠKIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba pareiškia, kad š.m. birželio 23 d. „Drauge“ (ir kai kuriuose kituose užsienio lietuvių laikraščiuose) išspausdintas apmokamas dr. Jono Račkausko ir Jono Dainausko skelbimas „Skundas dėl PLB pirmininko Broniaus Nainio atsakomybės už moralinę žalą tautai“ ir ALTO Čikagos skyriaus taip pat apmokamas skelbimas birželio 25 d. „Drauge“ — „Lietuvių visuomenės dėmesui“, ta pačia tematika, yra paremti prielaida, kad „Lietuvos kančių ir kovų istorijos“ I tomas išleistas pagal SSRS KGB gen. majoro A. Fokino 1990 m. gruodžio 20 d. nurodymą (rusų kalba) Lietuvos SSR KGB pirm. gen. majorui R. Marcinkui parengti „švelnų, sovietinių okupantų genocidą pateisinantį, leidinį“.

Šie abu apmokami skelbimai sukėlė stiprias neigiamas visuomenės nuotaikas PLB ir jos pirm. Br. Nainio atžvilgiu, todėl pasistengta gauti autentišką kagebisto Fokino dokumento vertimą ir taip pat Lietuvos Istorijos instituto direktoriaus prof. dr. A. Tylos oficialius įrodymus, kad gen. Fokino raštas kalba apie Lietuvos partizanų („nacionalinio pogrindžio“) veiklą ir nieko bendra neturi su Lietuvos gyventojų trėmimais bei jų dokumentacija, taigi nėra su šiuo dokumentu rinkiniu apie Lietuvos gyventojų trėmimus.

Prof. Tyla š.m. rugpjūčio 31 d. rašytame rašte PLB pirm. Br. Nainiui taip sako: „Šios informacijos autorius, matyt, nesuprato ar negalėjo perskaityti, kas toje faksimilėje parašyta, nes joje rašoma ne apie Lietuvos Respublikos piliečių trėmimą, bet apie lietuvių partizanų ir jų kovą (Fochino žodžiais — „nacionalistinio pogrindžio“). Toks darbas buvo pradėtas dirbti po to, kai Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990.05.02 priėmė įstatymą „Del asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“. Lietuvos Istorijos institutui buvo pavesta išplėsti stalinizmo nusikaltimų tyrimus. Tada buvo sumanyta, remiantis iki tol neprieinamais archyvais ir juose esama medžiaga, paruošti „Pasipriešinimo judėjimo dalyvių vardyną“. Buvo pereinamasis laikotarpis ir tebeveikė kagebistų institucijos, kurių žinioje buvo tie archyvai ir reikalinga medžiaga. Kokį alternatyvų „Vardynui“ leidinį ruošėsi išleisti kagebistai, aš nežinau, tik logika neleidžia galvoti, kad tai turėjo būti leidinys apie lietuvių trėmimą — vieną iš mūsų tautos genocido igyvendinimo formų“.

Žemiau pateikiamas minimo dokumento teksto vertimas į lietuvių kalbą ir to vertimo faksimilė, kaip buvo atsiųsta iš Vilniaus. PLB valdyba tiki, kad šis pareiškimas nušvies visą reikalą tikrąja šviesa.

Šis pareiškimas paruoštas, remiantis PLB valdybos parūpintais dokumentais 1994 m. rugsėjo 7 d.

Vertimo tekstas:

TSRS Valstybės Saugumo komitetas
10-as skyrius
26.12.90 Nr. 10/5-299

Lietuvos TSR Saugumo komiteto pirmininkui
generolui-majorui drg. Marcinkui R.A.

(Jūsų raštą Nr. 1604, 1990 lapkričio 14 d.

(yra priedas ranka —
drg. Baltinui
Marcinkus
29.12.1990)

Pranešame Jums, kad TSRS Saugumo komitetas iš esmės neprieštarauja Lietuvos TSR saugumo komiteto prašymui dėl nustatytos tvarkos, leidžiant Lietuvos Mokslo Akademijos Istorijos instituto darbuotojams naudotis archyvine-dokumentine medžiaga apie buvusius nacionalistinio pogrindžio dalyvius.

Tuo pačiu TSRS Saugumo komitetas laiko tikslingu, kad atskleidžiant tikrą pogrindžio Lietuvoje organizatorių ir jo dalyvių esmę, Visuomeninių ryšių centrui, Valdybai Z ir TSRS VSK 10-ajam skyriui, kartu su Lietuvos TSR VSK, išnagrinėti klausimą dėl alternatyvinių dokumentų rinkinio šia tema Maskvoje išleidimo, parengiant jam atitinkamus komentarus.

Skyriaus viršininko pavaduotojas
Generolas-majoras A. I. Fokinas (parašas)

(priedas ranka puslapio pabaigoje -
Drg. Karinauskui A.J.
Prašu pasitarti su draugais V. Šiaudiniu ir A. Stepaičiu dėl šio dokumento 2-os dalies igyvendinimo ir užteiti pasirašyti.
parašas 29.12.90)

Pastaba: su šiuo PLB valdybos paaiškinimu visiškai sutinkame ir jo mintims pritariame. „Draugas“.

**Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuvių laidas ateities kartoms.**

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.